

Patērētāju tiesību aizsardzības centrs

Brīvības iela 55, Rīga, LV-1010, tālr. 67388624, fakss 67388634, e-pasts pasts@ptac.gov.lv, www.ptac.gov.lv

SIA „Extra Credit”
Reģ. Nr. 40103548796
Skanstes ielā 52
Rīgā, LV-1013

LĒMUMS
patērētāju kolektīvo interešu pārkāpuma lietā
Rīgā

22.11.2021.

Nr. 21-pk

Administratīvā procesa likuma (turpmāk – APL) 51.pants nosaka, ka administratīvo lietu izskata iestāde atbilstoši savai kompetencei, kas tai piešķirta ar normatīvo aktu. Tādējādi Patērētāju tiesību aizsardzības centrs (turpmāk – PTAC) savas kompetences ietvaros un pēc savas iniciatīvas, pamatojoties uz Negodīgas komercprakses aizlieguma likuma (turpmāk – NKAL) 15.panta pirmās daļas 1.punktu, kas nosaka, ka uzraudzības iestāde veic komercprakses uzraudzību atbilstoši iestādes noteiktajām uzraudzības prioritātēm, izvērtējot iespējamā pārkāpuma ietekmi uz patērētāju kolektīvajām interesēm, kā arī nodrošinot līdzsvarotu komercprakses īstenotāju darbības uzraudzību pēc savas iniciatīvas, tai skaitā pamatojoties uz personas iesniegumu.

[1] Ņemot vērā iepriekš minēto, PTAC uzraudzības projekta “Patērētāju tiesību reglamentējošo normatīvo aktu ievērošanas uzraudzība, īstenojot patērētāju maksāspējas izvērtēšanu patērētāju kreditēšanas jomā” (turpmāk – Projekts) ietvaros 2019.gada 20.novembrī uzsāka izvērtēt SIA “Extra Credit” (turpmāk – Sabiedrība) īstenotās komercprakses, izvērtējot patērētāju spēju atmaksāt aizdevumu pirms lēmuma pieņemšanas par aizdevuma piešķiršanu, atbilstību normatīvo aktu prasībām.

[2] 2019.gada 26.novembrī PTAC nosūtīja Sabiedrībai vēstuli Nr.3.3.-7/11972/F-279, kurā pieprasīja sniegt informāciju par noslēgtajiem jaunajiem patērētāju kreditēšanas līgumiem laika periodā no 2019.gada 1.jūnija līdz 2019.gada 30.jūnijam un patērētāju maksāspējas vērtēšanas kārtību (procedūru), kas bija spēkā 2019.gada janvārī - jūnijā.

2019.gada 10.decembrī PTAC saņēma Sabiedrības sagatavoto informāciju par izsniegtajiem kredītiem 2019.gada jūnijā un Sabiedrības iekšējo procedūru “Kārtība, kādā izvērtē patērētāja spēju atmaksāt kredītu un sniedz patērētāju kreditēšanas pakalpojumus” (2018.gada 13.decembra v.5.0.) (turpmāk – Kārtība).

[3] 2020.gada 12.februārī PTAC amatpersonas veica pārbaudi Sabiedrības birojā Skanstes ielā 52, Rīgā, par ko tika sastādīts akts Nr. PTUF-279/1. PTAC amatpersonas pārbaudīja Sabiedrības īstenoto praksi, kas saistīta ar kredīta ņēmēju maksāspējas izvērtēšanas atbilstību Patērētāju tiesību aizsardzības likuma (turpmāk – PTAL) 8.panta 4.¹, 4.², 4.⁴, 4.⁷, 4.⁸ un piektajai daļai.

Pārbaude tika veikta 10 kredītlietās, par kurām Sabiedrība noslēgusi aizdevuma līgumus 2019. jūnijā. Pārbaudei tika izvēlēti aizdevumi no Sabiedrības iesūtītā saraksta, kuru statuss uz datu sagatavošanas brīdi bija: notiek atmaksa, kavēts vai cedēts (pārdots).

[4] PTAC konstatēja sekojošus rezultātus 10 kredītlietu izvērtēšanā:

	Nr.1	Nr.2	Nr.3	Nr.4	Nr.5	Nr.6	Nr.7	Nr.8	Nr.9	Nr.10
sākotnējā aizdevuma summa	700.00	600.00	600.00	500.00	500.00	450.00	375.00	300.00	275.00	450.00
50% no aizdevuma summas	350.00	300.00	300.00	250.00	250.00	225.00	187.50	150.00	137.50	225.00
kredīta veids	Distances	Distances	Distances	Distances	Distances	Distances	Distances	Distances	Distances	Distances
vai Sabiedrība ir pieprasījusi un saņēmusi informāciju no datu bāzēm par aizņēmēja ienākumiem	ir	ir	ir	ir	ir	ir	ir	ir	ir	ir
vai kredītlietā ir informācija par aizņēmēju no Crefo	ir	ir	ir	ir	ir	ir	ir	ir	ir	ir
potenciālā aizņēmēja paša deklarētie ienākumi neto	950.00	900.00	900.00	900.00	850.00	1200.00	1000.00	950.00	400.00	1100.00
potenciālā aizņēmēja ienākumi neto, kurus aprēķinos ņēmusi vērā Sabiedrība	950.00	900.00	765.00	900.00	850.00	590.00	1000.00	950.00	403.00	1100.00
potenciālā aizņēmēja paša deklarētās ikmēneša izmaksas	250.00	100.00	150.00	250.00	150.00	50.00	300.00	300.00	50.00	500.00
Sabiedrības akceptētās potenciālā aizņēmēja ikmēneša izmaksas	250.00	130.00	150.00	250.00	150.00	130.00	300.00	300.00	130.00	500.00
patērētāja esošās saistības pie citiem kredīta devējiem	45.00	107.00	55.00	137.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	227.00
potenciālā aizņēmēja ikmēneša izmaksas, neskaitot esošās esošo kredītu maksājumu segšanu	205.00	23.00	95.00	113.00	150.00	130.00	300.00	300.00	130.00	273.00

sākotnēji plānotais ikmēneša maksājums	700.00	600.00	600.00	500.00	500.00	450.00	375.00	300.00	275.00	450.00
patērētāja esošās saistības + Sabiedrības noteiktais ikmēneša maksājums	745.00	707.00	655.00	637.00	500.00	450.00	375.00	300.00	275.00	677.00
mēneša saistības pret mēneša neto ienākumiem	78.42%	78.56%	85.62%	70.78%	58.82%	76.27%	37.50%	31.58%	68.24%	61.55%
Naudas līdzekļi patērētāja rīcībā pēc visu kredīta saistību dzēšanas	205.00	193.00	110.00	263.00	350.00	140.00	625.00	650.00	128.00	423.00
Pagarinājumu reižu skaits	5	5	0	5	0	0	5	5	5	5
kredīta statuss uz datu sagatavošanas brīdi	notiek atmaksa	notiek atmaksa	cedēts (pārdots)	notiek atmaksa	kavēts	cedēts (pārdots)	notiek atmaksa	notiek atmaksa	notiek atmaksa	notiek atmaksa

[5] 2020.gada 24.februārī PTAC nosūtīja Sabiedrībai vēstuli Nr.3.3.-/7/1911/F-279 (turpmāk – Vēstuli par pārbaudi), kurā apkopoja pārbaudē konstatētos faktus patērētāja maksāspējas izvērtēšanā:

[5.1] No pārbaudei izvēlētajām 10 kredītlietām visos gadījumos Sabiedrība ar patērētājiem slēgusi Distances kreditēšanas līgumus, nosakot atmaksu 2 maksājumos viena kalendārā mēneša laikā. Pēc Sabiedrības pārstāvju mutvārdos paustā gadījumā, ja patērētājs noteiktajā termiņā neveic līgumā pielīgto pirmo maksājumu, soda sankcijas par laikā neveikto maksājumu nav paredzētas, taču, iestājoties aizdevuma atmaksas galējam datumam, ir jāatmaksā visa aizdevuma summa kopā ar uzkrātajiem procentiem par Sabiedrības resursa lietošanu 30 dienu termiņā vai aizdevuma atmaksas termiņš jāpagarina vēl uz 30 dienām,

samaksājot par to komisijas maksu. PTAC informēja, ka izvērtēšanas tabulā PTAC, veicot aprēķinus attiecībā par Sabiedrības piešķirtajiem limitiem, balstījies tikai uz kredītu pamatsummu lielumiem, neņemot vērā Sabiedrības noteiktās komisijas maksas un pieņemtos procentus par resursu izmantošanu. Tas nozīmē, ka patērētāju faktiskie maksājumi Sabiedrībai saistību izpildei pirmšķietami ir lielāki par PTAC aprēķinos pieņemtajiem.

No 10 pārbaudītajām kredītlietām septiņos gadījumos (Kredītlīta Nr.1, Kredītlīta Nr.2, Kredītlīta Nr.4, Kredītlīta Nr.7, Kredītlīta Nr.8, Kredītlīta Nr.9 un Kredītlīta Nr.10) patērētāji nav laikā veikuši kredīta atmaksu un kredītu pagarinājumu skaits katrā no kredītlietām pārsniedz 5 reizes. Divos gadījumos (Kredītlīta Nr.3 un Kredītlīta Nr.7) patērētāji pēc naudas saņemšanas nav izrādījuši interesi ne par saistību dzēšanu, ne saistību atmaksas termiņa pagarinājumam, līdz ar to šo kredītu saistību izpildei maksājumi nav veikti un Sabiedrība tos cedējusi (pārdevusi) ārpusstiesas parādu atgūvējam. Vienā gadījumā (kredītlīta Nr.5) saistību izpilde piemšķietami notiek, taču tiek kavēta. Nevienā no pārbaudei pakļautajām 10 kredītlietām patērētājiem nav sastādīts aizdevuma atmaksas grafiks, kas dotu iespēju uzņemtās saistības dzēst, samaksājot pa daļām.

Visos gadījumos Sabiedrība saskaņā ar PTAL 8.panta piektajā daļā noteikto pienākumu ir pieprasījusi un, izmantojot AS "Kredītinformācijas Birojs" (turpmāk – KIB) integrēto pieslēgumu Valsts ieņēmumu dienesta (turpmāk – VID) datu bāzei, saņēmusi VID izziņu par aizņēmēja ienākumiem. Visos gadījumos Sabiedrība saskaņā ar PTAL 8.panta 4.⁷ un 4.⁸ daļām ir pieprasījusi un saņēmusi informāciju no AS "Crefo" (turpmāk – Crefo) datu bāzes par potenciālo aizņēmēju saistībām pie citiem kredītu devējiem.

[5.2] Vērtējot patērētāja spēju atmaksāt aizdevumu, Kredītlīta Nr.2 Sabiedrība, pārbaudot VID izziņu, ir piešķirusi aizdevumu patērētājam, norādot vidējos ikmēneša ienākumus (neto) 900,00 EUR apmērā. Patērētājs, aizpildot kredīta pieteikumu, Sabiedrībai deklarējis ikmēneša izmaksas 100,00 EUR apmērā, Sabiedrība akceptējusi potenciālā aizņēmēja ikmēneša izmaksas 130,00 EUR apmērā. No Crefo datu bāzes attiecībā uz aizņēmēja esošajām saistībām Sabiedrība ieguvusi informāciju, kur kopējā parādu summa aprēķināma 107,00 EUR apmērā. Līdz ar to Sabiedrība maksātspējas izvērtēšanas procesā pieļāvusi situāciju, kad piešķiramais limits tiek vērtēts, ļaujot patērētājam personisko izmaksu segšanai mēnesī atstāt tikai 23,00 EUR (130,00 – 107,00 EUR). Pēc kredītlimita piešķiršanas faktiskie brīvie naudas līdzekļi pēc citu kredīta saistību maksājumu izpildes un Sabiedrības kredīta dzēšanas patērētāja rīcībā nākamajā mēnesī paliek 193,00 EUR apmērā. Patērētājs līdz datu sagatavošanas brīdim kredīta atmaksas termiņu 5 reizes pagarinājis.

[5.3] Vērtējot patērētāja spēju atmaksāt aizdevumu, Kredītlīta Nr.3 Sabiedrība, ir piešķirusi aizdevumu patērētājam, kurš pašdeklarējis vidējos ikmēneša ienākumus (neto) 900,00 EUR apmērā. Pārbaudot informāciju no VID datu bāzes, Sabiedrība patērētāja ikmēneša neto ienākumu apmēru samazinājusi līdz 765,00 EUR. Patērētājs, aizpildot kredīta pieteikumu, Sabiedrībai deklarējis ikmēneša izmaksas 150,00 EUR apmērā, kuras arī Sabiedrība akceptējusi. No Crefo datu bāzes attiecībā uz aizņēmēja esošajām saistībām Sabiedrība ieguvusi informāciju, kur kopējā parādu summa aprēķināma 55,00 EUR apmērā. Līdz ar to Sabiedrība maksātspējas izvērtēšanas procesā pieļāvusi situāciju, kad patērētājam piešķiramais limits tiek vērtēts, ļaujot patērētājam personisko izmaksu segšanai mēnesī atstāt 95,00 EUR (150,00 – 55,00 EUR). Pēc kredītlimita piešķiršanas brīvie naudas līdzekļi pēc citu kredīta saistību maksājumu izpildes un Sabiedrības kredīta dzēšanas patērētāja rīcībā nākamajā mēnesī paliek 110,00 EUR apmērā, kas ir mazāk nekā Sabiedrības pārstāvju mutvārdos paustais minimums pašpatēriņa segšanai – 130,00 EUR. Patērētājs maksājumus saistību izpildei un/vai atmaksas termiņa pagarināšanai nav veicis, kredīts uz datu sagatavošanas brīdi cedēts (pārdots).

[5.4] Vērtējot patērētāja spēju atmaksāt aizdevumu, Kredītlīta Nr.4 Sabiedrība, pārbaudot VID izziņu, ir piešķirusi aizdevumu patērētājam, norādot vidējos ikmēneša ienākumus (neto) 900,00 EUR apmērā. Patērētājs, aizpildot kredīta pieteikumu, Sabiedrībai

deklarējis ikmēneša izmaksas 250,00 EUR apmērā, kuras Sabiedrība akceptējusi. No Crefo datu bāzes attiecībā uz aizņēmēja esošajām saistībām Sabiedrība ieguvusi informāciju, kur kopējā jau esošo saistību ik mēnesi maksājamā summa aprēķināma 137,00 EUR apmērā. Līdz ar to Sabiedrība maksātspējas izvērtēšanas procesā pieļāvusi situāciju, kad piešķiramais limits tiek vērtēts, ļaujot patērētājam personisko izmaksu segšanai mēnesī atstāt tikai 113,00 EUR (250,00 – 137,00 EUR). Pēc kredītlimita piešķiršanas faktiskie brīvie naudas līdzekļi pēc citu kredīta saistību maksājumu izpildes un Sabiedrības kredīta dzēšanas patērētāja rīcībā nākamajā mēnesī paliek 163,00 EUR apmērā. Patērētājs līdz datu sagatavošanas brīdim kredīta atmaksas termiņu 5 reizes pagarinājis.

[5.5] Vērtējot patērētāja spēju atmaksāt aizdevumu, Kredītlietā Nr.6, Sabiedrība ir piešķirusi aizdevumu patērētājam, kurš pašdeklarējis vidējos ikmēneša ienākumus (neto) 1200,00 EUR apmērā. Pārbaudot informāciju no VID datu bāzes, Sabiedrība patērētāja ikmēneša neto ienākumu apmēru samazinājusi līdz 590,00 EUR. Patērētājs, aizpildot kredīta pieteikumu, Sabiedrībai deklarējis ikmēneša izmaksas 50,00 EUR apmērā, Sabiedrība akceptējusi potenciālā aizņēmēja ikmēneša izmaksas 130,00 EUR apmērā. No Crefo datu bāzes Sabiedrība nav guvusi apstiprinājumu par patērētāja saistībām pie citiem kredīta devējiem, līdz ar to Sabiedrība patērētājam piešķiramais limits noteikts 450 EUR apmērā. Pēc kredītlimita piešķiršanas brīvie naudas līdzekļi pēc Sabiedrības kredīta dzēšanas patērētāja rīcībā nākamajā mēnesī paliek 140,00 EUR apmērā. Patērētājs maksājumus saistību izpildei un/vai atmaksas termiņa pagarināšanai nav veicis, kredīts uz datu sagatavošanas brīdi cedēts (pārdots).

[5.6] Vērtējot patērētāja spēju atmaksāt aizdevumu, Kredītlietā Nr.9, Sabiedrība ir piešķirusi aizdevumu patērētājam, kurš pašdeklarējis vidējos ikmēneša ienākumus (neto) 400,00 EUR apmērā. Pārbaudot informāciju no VID datu bāzes, Sabiedrība patērētāja ikmēneša neto ienākumu apmēru palielinājusi līdz 403,00 EUR. Patērētājs, aizpildot kredīta pieteikumu, Sabiedrībai deklarējis ikmēneša izmaksas 50,00 EUR apmērā, Sabiedrība akceptējusi potenciālā aizņēmēja ikmēneša izmaksas 130,00 EUR apmērā. No Crefo datu bāzes Sabiedrība nav guvusi apstiprinājumu par patērētāja saistībām pie citiem kredīta devējiem, līdz ar to Sabiedrības patērētājam piešķiramais limits noteikts 275 EUR apmērā. Pēc kredītlimita piešķiršanas brīvie naudas līdzekļi pēc Sabiedrības kredīta dzēšanas patērētāja rīcībā nākamajā mēnesī paliek 128,00 EUR apmērā, kas ir mazāk nekā Sabiedrības pārstāvju mutvārdos paustais minimums pašpatēriņa segšanai – 130,00 EUR. Patērētājs līdz datu sagatavošanas brīdim kredīta atmaksas termiņu 5 reizes pagarinājis.

[5.7] Apkopojot pārbaudē klātienē konstatēto, PTAC Vēstulē par pārbaudi secināja, ka:

5.7.1. Trijos gadījumos (Kredītlietā Nr.2, Kredītlietā Nr.3 un Kredītlietā Nr.4) Sabiedrība, piešķirot aizdevumu patērētājam, lēmuma pieņemšanas procesā akceptējusi potenciālā aizņēmēja ikmēneša izmaksas, kurās pēc esošo saistību segšanas ikdienas vajadzību apmaksai, t.sk. ēšanai, īrei, komunālajiem maksājumiem, telekomunikācijām pāri paliek mazāk nekā Sabiedrības pārstāvju mutvārdos paustie 130,00 EUR;

5.7.2. Trijos gadījumos (Kredītlietā Nr.5, Kredītlietā Nr.6 un Kredītlietā Nr.9) Sabiedrība, piešķirot aizdevumu patērētājam, lēmuma pieņemšanas procesā akceptējusi potenciālā aizņēmēja ikmēneša izmaksas, kurās pēc esošo saistību segšanas ikdienas vajadzību apmaksai, t.sk. ēšanai, īrei, komunālajiem maksājumiem, telekomunikācijām, pāri paliek Sabiedrības noteiktie 130,00 EUR;

5.7.3. Nevienā no iepriekšējos apakšpunktos aprakstītajiem gadījumiem patērētāji pusgada laikā nav veikuši pilnīgu saistību izpildi, kredītu atmaksas termiņi tiek pagarināti;

5.7.4. Divos gadījumos (Kredītlietā Nr.3 un Kredītlietā Nr.9) Sabiedrība, piešķirot aizdevumu patērētājam, lēmuma pieņemšanas procesā akceptējusi maksājuma limita piešķiršanu tādā apmērā, ka gadījumā, ja nākamā kalendārā mēneša laikā aizņēmējs atbilstoši līguma noteikumiem veiktu Sabiedrības izsniegtā kredīta atmaksu pilnā apmērā, ikmēneša

vajadzību segšanas, t.sk. ēšanai, īrei, komunālajiem maksājumiem, telekomunikācijām patērētājam paliek mazāk nekā Sabiedrības pārstāvju mutvārdos paustie 130,00 EUR, un vēl vienā gadījumā (Kredītlietā Nr.6) šī summa aprēķināma 140,00 EUR apmērā;

5.7.5. Divos gadījumos (Kredītlietā Nr.3 un Kredītlietā Nr.6) aizņēmēji nav veikuši ne kredītu atmaksu, ne maksājumus kredīta atmaksas termiņa pagarināšanai, Sabiedrība kredītus ir cedējusi (pārdevusi);

5.7.6. 8 no 10 gadījumiem (Kredītlietā Nr.1 līdz Nr.6, Kredītlietā Nr.9 un Kredītlietā Nr.10) Sabiedrība, nosakot patērētājam pieejamo limitu, pieļāvusi situācijas, ka patērētāja jau esošās saistības pluss Sabiedrības piešķirtais limits (kas jāatmaksā kalendārā mēneša laikā) pret patērētāja neto ienākumiem ir amplitūdā no 59% līdz 86%, kas būtiski pārsniedz PTAC 2018.gada 27.aprīļa “Patērētāju spējas atmaksāt kredītu novērtēšanai kredītu devējiem, kas sniedz kreditēšanas pakalpojumus patērētājiem vadlīnijās” (turpmāk – Vadlīnijas) ieteikto 40% sliekšni;

5.7.7. Visās desmit pārbaudāmajās Kredītlietās Sabiedrība, patērētāju maksāspējas izvērtēšanā, pielietojot ieņēmumu – izmaksu metodi, ir balstījusies uz pašu patērētāju sniegto informāciju par izdevumiem, koriģējot tos atbilstoši Sabiedrības noteiktajam minuma sliekšnim (130,00 EUR), taču **dokumentāri nepārlicinoties** par patērētāju sniegtās informācijas pareizību. PTAC ieskatā šāda Sabiedrības rīcība ir pretrunā PTAL 8.panta 4.¹, 4.² un 4.⁴ noteiktajam.

5.8. Atsevišķi PTAC Vēstulē par pārbaudi pauda viedokli, ka Sabiedrība kredītu izskatīšanas procesā un potenciālā aizņēmēja maksāspējas izvērtēšanā vadās no iepriekšējas pieredzes un sajūtām par patērētāja turpmāko rīcību aizdevuma atmaksā, bet Sabiedrības izstrādātai iekšējai Kārtībai ir ieteikumu raksturs, pie kura tā praksē stingri nepieturas.

Vēstulē par pārbaudi PTAC norādīja, ka Sabiedrības iekšējās Kārtības 6.11.apakšpunktā ir noteikts: *“Sabiedrība ir tiesīga piešķirt Aizdevumu tikai tad, kad ir pārlicinājusies par patērētāja spēju atmaksāt Aizdevumu, un Aizdevumu piešķir tādā apmērā, kas nodrošina ik mēnesi patērētāja rīcībā pietiekamu līdzekļu atlikumu pēc visu esošo un plānoto kredītsaistību izpildīšanas, kur plānotās kredītsaistības ir saistības, kuras patērētājs plāno uzņemt, piesakoties Aizdevumam pie Sabiedrības”*, savukārt Kārtības 6.13.2.2.apakšpunktā uzskaitītas tās patērētāju personiskās izmaksas, ko Sabiedrība ņem vērā patērētāju izdevumu apmērā aprēķinā: *“informācija par īres maksas apmēru, komunālajiem maksājumiem, izdevumu par apgādībā esošām personām apmēru, telekomunikācijas pakalpojumu izmaksām, transporta izdevumiem, u.c. izmaksām”*. Sabiedrības iekšējā Kārtībā nav fiksēts aprēķiniem piemērojamais minimuma sliekšnis, praksē, pēc Sabiedrības pārstāvju mutvārdos paustā, ir noteikts 130,00 EUR liels patērētāju izmaksu minimuma sliekšnis, taču pirmšķietami Sabiedrība pieļauj arī kredīta maksājumu ieskaitīšanu šajā summā.

[6] Nemot vērā iepriekš minēto, PTAC Vēstulē par pārbaudi Sabiedrību informēja, ka PTAL 8.panta 4.¹ daļā teikts, ka pirms patērētāja kreditēšanas līguma noslēgšanas kredīta devējs izvērtē patērētāja spēju atmaksāt kredītu, pamatojoties uz pietiekamu informāciju, kas saņemta no patērētāja, un, ja nepieciešams, uz ziņām no atbilstoši normatīvajiem aktiem personas datu apstrādei izveidotām datubāzēm par personas ienākumiem un maksājumu saistību izpildi.

PTAL 8.panta 4.² daļā teikts, ka: *“Pirms patērētājs un kredīta devējs vienojas par kredīta kopējās summas būtisku palielināšanu patērētāja kreditēšanas līguma darbības laikā, kredīta devējs atjauno savā rīcībā esošo finanšu informāciju par patērētāju un atkārtoti novērtē patērētāja spēju atmaksāt kredītu.(..)”*

Savukārt PTAL 8.panta 4.⁴ daļā norādīts, ka: *”Izpildot šā panta 4.¹ un 4.² daļā noteikto pienākumu, kredīta devējam ir pienākums pieprasīt, iegūt un izvērtēt informāciju par patērētāja ienākumiem un izdevumiem pienākuma izpildei atbilstošā apjomā. Patērētājam ir pienākums*

*pēc kredīta devēja pieprasījuma sniegt informāciju par saviem ienākumiem un izdevumiem. Kredīta devējs var balstīties uz informāciju, kas saņemta tikai no patērētāja, ja tā ir pietiekama un **dokumentāri pamatota**. Kredīta devējs ir tiesīgs piešķirt kredītu tikai pēc tam, kad tas izvērtējis patērētāja spēju atmaksāt kredītu un izvērtējums liecina, ka **kredīta saistības, visticamāk, tiks izpildītas saskaņā ar līguma noteikumiem.**”*

Līdz ar to PTAC ieskatā Sabiedrībai, izvērtējot patērētāja spēju atmaksāt kredītu pēc esošās metodes, jāņem vērā tādas izmaksas, kas saistītas ar konkrētā patērētāja ikmēneša izmaksām.

Sabiedrības pieņemtajam (bet ne iekšējā Kārtībā dokumentētajam) vispārējam minimālajam iztikas izmaksu apmēram 130 EUR nav pamatota saistība ar konkrētā patērētāja ikmēneša izmaksām. Valstī noteiktie pabalstu apmēri, kuru aprēķinos izmanto garantētā minimālā ienākuma apmēru, nav saistīti nedz ar minimālā preču groza aprēķinu, nedz ar izdevumu apmēru, kurā var iekļauties jebkurš patērētājs. PTAC norāda, ka Sabiedrības noteiktie 130,00 EUR iztikas minimumam patērētājam faktiski ir sliekšnis ienākumiem (128,06 EUR), līdz kuriem persona atbilstoši 2010.gada 30.marta Ministru kabineta noteikumu “Noteikumi par ģimenes vai atsevišķi dzīvojošas personas atzīšanu par trūcīgu” 2.punktam var tikt atzīta par trūcīgu, kas dotu tiesības pretendēt uz valsts un pašvaldības atbalstu. PTAC norāda, ka šādai personai pēc būtības nevajadzētu piešķirt aizdevumu.

Ņemot vērā iepriekš minēto, PTAC ieskatā Sabiedrībai, izmantojot patērētāja brīvo līdzekļu apjoma noteikšanas metodi, patērētāja izdevumi jānosaka ņemot vērā ne tikai patērētāja sniegto informāciju, **bet arī izvērtējot patērētāja bankas konta izdruku**. Vienlaikus nepieciešams atbilstoši izvērtēt iespējamus patērētāju izdevumus saistībā ar mājokļa īrēšanu, kas sastāda būtisku izdevumu sadaļu patērētāja māsaimniecības izdevumos. Līdz ar to, tikai iegūstot un izvērtējot pēc iespējas detalizētāku un precīzāku informāciju par patērētāja izdevumiem, kredīta devējs var nodrošināt PTAL 8.panta 4.⁴ daļā noteiktās prasības un mērķa izpildi, īpaši gadījumos, ja patērētāju maksātspējas izvērtēšanā netiek piemērotas Vadlīnijās noteiktās kredītzmaksu/ienākumu procentuālo attiecību robežas.

PTAC Vēstulē par pārbaudi Sabiedrībai atgādināja, ka Sabiedrības kredītlīnijas līguma noteikumi paredz saistību dzēšanu divos maksājumos viena kalendārā mēneša laikā, no kā izriet, ka arī maksātspējas izvērtēšanai jāatbilst kritērijam, ka patērētājs viena kalendārā mēneša laikā spēs atmaksāt pret Sabiedrību uzņemtās saistības, neradot sev papildus finansiālas grūtības.

PTAC ieskatā patērētāji var pamatoti sagaidīt, ka nozares profesionālis, kuram ir spēkā esoša speciālā atļauja (licence) patērētāju kredītēšanas pakalpojumu sniegšanai, rīkosies labā ticībā un ievēros visu tai saistošo normatīvo aktu prasības.

PTAC informēja Sabiedrību, ka rīcība, kas veikta, neievērojot PTAL 8.panta 4.¹, 4.² un 4.⁴ daļās izvirzītās prasības, var tikt vērtēta kā negodīga komercprakse saskaņā ar NKAL 4.panta otrās daļas 1.punktu un 6.pantu. NKAL 4.panta pirmajā daļā un otrās daļas 1.punktā ir noteikts, ka negodīga komercprakse ir aizliegta. Komercprakse ir negodīga, ja tā neatbilst profesionālajai rūpībai un būtiski negatīvi ietekmē vai var būtiski negatīvi ietekmēt tāda vidusmēra patērētāja, vai tādas patērētāju grupas vidusmēra pārstāvja ekonomisko rīcību attiecībā uz precī vai pakalpojumu, kam šī komercprakse adresēta vai ko tā skar. Savukārt NKAL 6.pants nosaka, ka komercpraksi uzskata par profesionālajai rūpībai neatbilstošu, ja tā netiek veikta ar tāda līmeņa prasmi un rūpību, ko patērētājs var pamatoti sagaidīt un kas atbilst attiecīgajā saimnieciskās vai profesionālās darbības jomā vispāratzītai godīgai tirgus praksei un labas ticības principam.

PTAC norādīja, ka Sabiedrības izstrādātajā Kārtībā ir ietverta virkne prasību attiecībā uz maksātspējas izvērtēšanu. PTAC vērs Sabiedrības uzmanību, ka katra **komersanta izstrādātā iekšējā kārtība tam ir saistoša un tā ir jāpiemēro praksē.**

PTAC atgādināja, ka tiesiskās sekas neatbilstošai maksāspējas izvērtēšanai iekļautas PTAL 8.panta 4.⁵ daļā – ja kredīta devējs piešķir kredītu patērētājam, neizvērtējot patērētāja spēju atmaksāt kredītu, tad kredīta devējs nav tiesīgs prasīt, lai patērētājs par kredītešanas līgumā piešķirtās naudas lietošanas atvērējumu maksātu vairāk par likumiskajiem procentiem, un piemērot patērētājam saistību pastiprinājuma līdzekļus vai kompensāciju.

PTAC informēja, ka klātienē pārbaudē Sabiedrības rīcībā ir konstatēti būtiski pārkāpumi, izvērtējot patērētāju spēju atmaksāt kredītu, saskaņā ar NKAL 15.panta piektās daļas 1.punktu, un pieprasīja Sabiedrībai **nekavējoties** uzsākt atbilstošu patērētāju maksāspējas izvērtēšanu atbilstoši PTAL 8.panta 4.¹, 4.² un 4.⁴ daļās izvirzītajām prasībām.

Vienlaikus, ņemot vērā PTAC amatpersonu klātienē pārbaudē konstatētās neatbilstības, lai izvērtētu Sabiedrības darbības atbilstību PTAL 8.panta 4.¹, 4.², 4.⁴, 4.⁷, 4.⁸ un piektajā daļā izvirzītajām prasībām, PTAC saskaņā ar MK Noteikumu Nr.245 6.punktu un 7.punktu aicināja Sabiedrību līdz 2020.gada 6.martam iesniegt skaidrojumu par pārbaudes laikā konstatēto, konkrētu un ar termiņiem noteiktu soļu un pasākumu plānu neatbilstību un pārkāpumu novēršanai un/vai iesniegt pierādījumus vai priekšlikumus par konstatēto neatbilstību novēršanu.

[7] 2020.gada 9.martā PTAC saņēma Sabiedrības 2020.gada 6.marta vēstuli Nr.EXC-060320-01 (turpmāk – Vēstule). Vēstulē Sabiedrība sniedz paskaidrojumus un precizējumus attiecībā uz PTAC Vēstulē par pārbaudi konstatētajām nepilnībām un pieprasīto, cita starpā noradot, ka:

7.1. Sabiedrības ieskatā visos pārbaudītajos gadījumos patērētāju rīcībā pēc visu kredītu saistību dzēšanas atstātais naudas līdzekļu apmērs ir pozitīvs, un vienāds vai lielāks ar 110,00 EUR (Vēstules [1.2] apakšpunkts) un ne vienā no gadījumiem aizdevums nav ticis izsniegts apmērā, kas ir lielāks par personas ikmēneša ienākumiem. Tāpat pārbaudei pakļautajās kredītlietās patērētāju vidējie ikmēneša ienākumi pēc nodokļu nomaksas vidēji ir 915,00 EUR, kas par 19% vairāk nekā vidējā alga Latvijā, līdz ar to Sabiedrības ieskatā, apstākļos, kad Latvijā minimālā alga ir 430,00 EUR pirms nodokļu nomaksas un minimālais vecuma pensijas apmērs 88,00 EUR, aizdevumi izsniegti vidēji labi situētiem patērētājiem un Sabiedrības process attiecībā uz patērētāja ienākumu dokumentu izvērtējumu atbilst Latvijas Republikā spēkā esošajiem tiesību aktiem, un ir saprātīgs un pamatots.

7.2. Sabiedrības ieskatā PTAC pārbaudei pakļautajās kredītlietās fokusējies uz Sabiedrības to aizdevumu portfeļa daļu, kas ir problemātisks, un faktiski izslēdz iespēju un neļauj secināt, ka Sabiedrības īstenotā patērētāja maksāspējas pārbaude ir rezultējusies savlaicīgi atmaksātā aizdevumā (Vēstules [1.3] apakšpunkts).

7.3. Sabiedrība, nosakot patērētāja spēju atmaksāt aizdevumu, noteikusi kritēriju, ka patērētājam ikmēneša izdevumi nav mazāki par 130,00 EUR, kas aizgūts no garantētā minimālā ienākuma līmeņa (Vēstules [1.4] apakšpunkts).

7.4. Sabiedrība patērētāju velmi pagarināt līgumu atmaksas termiņu nesaista ar viņu nespēju atmaksāt aizdevumus. Sabiedrības ieskatā patērētāji paši izvēlās pagarināt aizdevumu atmaksas termiņus, jo, sākot ar 2016.gada 1.janvāri, mainoties patērētāju tiesību aizsardzības normu regulējumam, būtiski ir samazinājušās pagarināšanas maksas, pielīdzinoties procentiem par aizdevuma lietošanu, līdz ar to patērētāji uztver aizdevuma atmaksas termiņa pagarinājumus kā paaugstināta servisa pakalpojumus (Vēstules [1.5] apakšpunkts).

7.5. Sabiedrība piedāvā problēmsituācijās nonākušajiem patērētājiem aizdevuma atmaksas grafiku sastādīšanu gan pēc pašas Sabiedrības iniciatīvas, gan gadījumos, kad patērētāji saistībā ar savām grūtībām atmaksāt aizdevumu vēršas pie PTAC (Vēstules [1.6] apakšpunkts).

7.6. Sabiedrība noraida PTAC Vēstulē par pārbaudi pausto, ka Sabiedrības kredītu izskatīšanas procesā vadās no iepriekšējās pieredzes un sajūtam, un norāda, ka tā patērētāju pieteikumu izvērtēšanā izmanto savu starptautisku pieredzi guvušo datu zinātnieku komandu, kuru matemātiskie modeļi ir neatņemama sastāvdaļa kvalitatīvai un mūsdienīgai patērētāju maksāspējas vērtēšanai it visur pasaulē. Vienlaikus Sabiedrība piekrīt, ka daļa no Sabiedrības procedūras satur principos balstītu pieeju, kuras detalizētības pakāpe atbilst Sabiedrības politikas dokumenta līmenim. Sabiedrība ņem vērā šo PTAC atziņu un tuvākajā laikā veiks papildinājumus kārtībā, lai vēl precīzāk aprakstītu tās darbību saskaņā ar Latvijas Republikā spēkā esošajiem tiesību aktiem (Vēstules [1.7] apakšpunkts).

7.7. Sabiedrība savā darbībā izmanto abu Latvijā pieejamo kredītinformācijas biroju pakalpojumus, salīdzinot no tiem gūto informāciju ar pašu patērētāju sniegto informāciju un pielieto augstāko piesardzību – izvēloties lielākos abiem izdevumiem (Vēstules [1.8] apakšpunkts). Vienlaikus Sabiedrība jau tuvākajā laikā plāno sākt izmantot patērētāju banku kontu izdrukas, lai gūtu datus, kas raksturo patērētāju ikmēneša izdevumus, šim mērķim ieviešot Zviedrijā reģistrētā tehnoloģiju uzņēmuma Instantor AB tehnisko rīku (Vēstules [2.] punkta 1. un 6.apakšpunkts).

7.8. Sabiedrība apņemas īstenot individuālizētu pieeju patērētājiem, kam nepieciešama aizdevuma restrukturizācija – proti – objektīvu un pamatotu apstākļu gadījumā patērētājiem piedāvāt aizdevumu atmaksas grafikus un nepiemērot procentus un līgumsodu (jāatmaksā tikai aizdevuma pamatsumma) (Vēstules [2.] punkta 4.apakšpunkts).

[8] Iepazīstoties ar Sabiedrības Vēstulē paustajiem argumentiem un Sabiedrības piedāvāto pasākumu kopumu, PTAC norāda, ka:

8.1. PTAC Projekta viens no mērķiem ir identificēt problēmsituācijas ar patērētājiem noslēgto līgumu saistību izpildē, kuru pirmais posms ir Sabiedrības kā kredītu devēja veiktā patērētāju spējas atmaksāt kredītu izvērtēšana pirms lēmuma pieņemšanas par kredīta piešķiršanu un summas noteikšana, cik lielas saistības potenciālais kredīta ņēmējs var uzņemties.

8.2. 2018.gada 4.oktobrī Latvijas Republikas Saeima pieņēma grozījumus un papildinājums PTAL, kur, cita starpā, kredītu devējiem pastiprināja prasības patērētāju maksāspējas izvērtēšanai pirms lēmuma pieņemšanas par aizdevuma piešķiršanu.

8.3. PTAC apstiprinātās Vadlīnijas ir rekomendācija, kas sniedz komersantiem informāciju par iestādes interpretāciju, kā izpildīt likumā noteiktos pienākumus. Pienākums izpildīt PTAL noteiktās maksāspējas izvērtēšanas prasības jebkurā gadījumā attiecas uz visiem kredīta devējiem, kas slēdz kredītēšanas līgumus ar patērētājiem.

8.4. Vadlīniju ieteicamajā maksimāli pieļaujamā kredīta maksājumu apmēra aprēķinā ietverts nosacījums, ka kredītiem, kur tiek kreditēti patērētāji ar vidējiem un augstiem ienākumiem, kā obligāta minimālā papildus prasības ir noteikts, ka “*patērētāja rīcībā ik mēnesi jāpaliek ne mazāk kā 80% no valstī noteiktās (bruto) min. algas*”.

8.5. 2019.gadā valstī noteiktā bruto minimālā alga bija 430,00 EUR. Tas nozīmē, ka minimālais naudas daudzums, kam jāpaliek kredīta ņēmēja rīcībā ikmēnesi citu (ar kredīta saistību dzēšanu nesaistītu) izmaksu segšanai, saskaņā ar Vadlīnijām bija 344,00 EUR.

8.6. No 10 PTAC pārbaudītajām kredītlietām tikai **4** gadījumos (40%) patērētājiem citu ikmēneša vajadzību segšanai atstāti naudas līdzekļi, kas pārsniedz minētos 344,00 EUR, savukārt **6** gadījumos (60%) tie atstāti mazāki nekā 344,00 EUR.

8.7. No šiem 6 gadījumiem, kuros patērētājiem ikmēneša vajadzību segšanai līdzekļi atstāti robežās no 110,00 EUR līdz 263,00 EUR, 2 gadījumos (33%) patērētāji nav veikuši nevienu maksājumu un kredīti jau ir cedēti (pārdoti), savukārt atlikušajos 4 gadījumos (67%) kredīti nevis tiek atmaksāti, bet gan pagarināti.

8.8. Ņemot vērā iepriekš minēto, PTAC ieskatā, lietā ir gūti pierādījumi, ka Sabiedrība, lai arī formāli ir izpildījusi PTAL 8.panta 4.⁴ daļā noteikto prasību: ” *Izpildot šā panta 4.¹ un 4.² daļā noteikto pienākumu, kredīta devējam ir pienākums pieprasīt, iegūt un izvērtēt informāciju par patērētāja ienākumiem un izdevumiem pienākuma izpildei atbilstošā apjomā* (..) tā piešķīrusi kredītus summu apmēros, kuru izvērtējums liecina, ka kredīta saistību izpildē, saskaņā ar līguma noteikumiem, varētu rasties problēmas, proti, patērētāju rīcībā tiek atstāti līdzekļi, kas nav pietiekami ikdienas vajadzību segšanai pēc visu kredītu nomaksas. Līdz ar to, iestājoties kredīta galējam atmaksas brīdim, patērētājs nonāk izvēles priekšā gadījumā, ja viņš tajā brīdī pat ir saņēmis regulāros ikmēneša ienākumus – veikt saistību izpildi un palikt ar ikdienas vajadzību segšanai nepietiekamiem iztikas līdzekļiem vai nepildīt saistības, labākajā gadījumā tās pagarinot, bet saglabāt sev iztikas līdzekļus.

8.9. Vadlīnijās iekļauto minimālo prasību - rezerves apmēru 80% no valstī noteiktās minimālās algas PTAC noteica, vadoties no tobrīd pieejamiem Centrālās statistikas pārvaldes datiem (par 2019.gadu) par vidējiem māsaimniecības izdevumiem uz vienu māsaimniecības locekli, savukārt Sabiedrības noteiktie 130,00 EUR iztikas minimumam patērētājam ir sliekšnis ienākumiem, līdz kuriem persona atbilstoši 2010.gada 30.marta Ministru kabineta noteikumu “Noteikumi par ģimenes vai atsevišķi dzīvojošas personas atzīšanu par trūcīgu” 2.punktam var tikt atzīta par trūcīgu, kas dotu tiesības pretendēt uz valsts un pašvaldības atbalstu.

Izvērtējot PTAC rīcībā esošos lietas materiālus, PTAC informē:

[9] NKAL 1.panta pirmās daļas 2.punkts nosaka, ka darbība (uzvedība, apgalvojums, komerciāla saziņa, tirgvedība) vai bezdarbība (noklusējums), kas tieši saistīta ar tirdzniecības veicināšanu, preces (ķermeniskas vai bezķermeniskas lietas) pārdošanu vai pakalpojuma sniegšanu patērētājam, ir komercprakse. NKAL 1.panta otrā daļa paredz, ka citi šā likuma termini un jēdzieni lietoti PTAL izpratnē. Līdz ar to spējas atmaksāt kredītu izvērtēšana, pirms patērētāja kreditēšanas līguma noslēgšanas, ir komercprakse NKAL izpratnē, jo konkrētās darbības ir atzīstamas par tādām, kuras ir tieši saistītas ar Sabiedrības pakalpojumu, proti, patērēja kredītu sniegšanu patērētājiem.

[10] Saskaņā ar NKAL 4.panta otrās daļas 1.punktā noteikto, proti, ka komercprakse ir negodīga, ja tā neatbilst profesionālajai rūpībai un negatīvi ietekmē vai var negatīvi ietekmēt tāda vidusmēra patērētāja vai tādas vidusmēra patērētāju grupas ekonomisko rīcību, kam šī komercprakse adresēta vai ko tā skar, savukārt NKAL 6.pants, skaidrojot profesionālās rūpības jēdzienu, nosaka, ka komercpraksi uzskata par profesionālajai rūpībai neatbilstošu, ja tā netiek veikta ar tāda līmeņa prasmi un rūpību, ko patērētājs var pamatoti sagaidīt un kas atbilst attiecīgajā saimnieciskās vai profesionālās darbības jomā vispārātzītai godīgai tirgus praksei un labas ticības principam.

NKAL 7.panta pirmā daļa paredz, ka „*par patērētāja ekonomisko rīcību būtiski negatīvi ietekmējošu uzskata tādu komercpraksi, kura būtiski mazina patērētāja iespēju pieņemt uz informāciju balstītu lēmumu un kuras rezultātā patērētājs var pieņemt tādu lēmumu par rīcību saistībā ar darījumu, kādu citādi nebūtu pieņēmis*”.

Tāpat NKAL 7.panta otrās daļas 2.punktā noteikts, ka „*par patērētāja pieņemtu lēmumu par rīcību saistībā ar darījumu jebkurā gadījumā uzskatāms patērētāja lēmums, par to, kādā veidā un ar kādiem noteikumiem iegādāties preci vai saņemt pakalpojumu*”.

[10.1] PTAC paskaidro, ka Sabiedrības īstenoto komercpraksi PTAC vērtē no vidusmēra patērētāja uztveres viedokļa, ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2005/29/EK (2005.gada 11.maijs), kas attiecas uz uzņēmēju negodīgu komercpraksi iekšējā tirgū attiecībā pret patērētājiem un ar ko groza Padomes Direktīvu 84/450/EEK un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 97/7/EK, 98/27/EK un 2002/65/EK un Eiropas Parlamenta

un Padomes Regulu (EK) Nr.2006/2004 („Negodīgas komercprakses direktīva”) (turpmāk – Direktīva), un Eiropas Savienības tiesas (turpmāk – EST, iepriekš Eiropas Kopienų tiesas) praksē norādītos vidusmēra patērētāja kritērijus – patērētājs, kurš ir pietiekoši ziņošs un labi informēts, kā arī pietiekoši vēriņš un piesardzīgs (skat. Direktīvas preambulas 18.punkts; EST C-112/99, 52.paragrāfs; C-44/01, 55.paragrāfs; C-356/04, 78.paragrāfs; C-381/05, 23.paragrāfs). Minētais PTAC viedoklis izriet arī no Direktīvā noteiktā: saskaņā ar Direktīvas preambulas 11.punktu, ar šo direktīvu ir sasniedzama augsta līmeņa patērētāju tiesību aizsardzība, nosakot vienotu vispārēju aizliegumu tādai negodīgai komercpraksi, kas kropļo patērētāju saimniecisko rīcību. Direktīvas 2.panta e) punkts nosaka, ka, „būtiski kropļot patērētāja saimniecisko rīcību” nozīmē izmantot komercpraksi, lai būtiski mazinātu patērētāja spējas pieņemt uz informāciju balstītu lēmumu, tādējādi liekot patērētājam pieņemt tādus lēmumus par darījuma veikšanu, kādus viņš citādi nebūtu pieņēmis. Savukārt saskaņā ar Direktīvas 2.panta k) punktu „lēmums veikt darījumu” ir jebkurš patērētāja pieņemts lēmums par to, vai, kā un pēc kādiem noteikumiem veikt pirkumu, vai veikt pilnus vai daļējus maksājumus, paturēt produktu vai no tā atbrīvoties, vai attiecībā uz to izmantot līgumtiesības, neatkarīgi no tā, vai patērētājs nolemj rīkoties vai no rīcības atturēties. Iepriekš minētā Direktīvas interpretācija izriet arī no Eiropas Komisijas publicētajām Negodīgas komercprakses direktīvas vadlīnijām (skatīt, http://ec.europa.eu/consumers/rights/docs/Guidance_UCP_Directive_en.pdf).

[10.2] Negodīgas komercprakses jēdziena vispārīga interpretācija vienīgi no gramatiskā viedokļa vai citu normatīvo aktu kontekstā nav pamatota un pietiekama (*sk. Augstākās tiesas 2014.gada 22.decembra sprieduma lietā SKA-170/14/A420807710 9.punktu*). Pie secinājuma, ka pieteicēja ir veikusi negodīgu komercpraksi, var nonākt, vienīgi vērtējot kompleksu pieteicējas rīcību (*sk. Administratīvās apgabaltiesas 2014.gada 1.aprīļa sprieduma lietā Nr.42254511 9.3.punktu*). Arī EST ir paskaidrojusi, ka komercprakse var tikt uzskatīta par negodīgu Direktīvas 2005/29 5.panta 2.punkta izpratnē tikai tad, ja ir izpildīts dubults nosacījums, pirmkārt, tai ir jābūt pretrunā profesionālās rūpības prasībām un, otrkārt, attiecībā uz produktu būtiski jācropļo vai jāvar būtiski kropļot vidusmēra patērētāja saimniecisko rīcību. Šajā kontekstā ir jāatgādina, ka saskaņā ar šīs direktīvas preambulas 18.apsvērumu novērtējuma kritērijs ir pietiekami labi informēts, kā arī pietiekami vēriņš un piesardzīgs vidusmēra patērētājs, ievērojot sociālos, kultūras un valodas faktorus (*sk. EST 2016.gada 7.septembra sprieduma lietā Nr.C-310/15 32.punktu*).

[10.3] PTAC uzsver, ka Sabiedrībai, īstenojot komercpraksi, ir jāņem vērā, ka par profesionālai rūpībai atbilstošu un par godīgu uzskatāma komercprakse, kas tiek veikta ar tāda līmeņa prasmi un rūpību, ko patērētājs var pamatoti sagaidīt un kas atbilst attiecīgajā saimnieciskās vai profesionālās darbības jomā vispārāzītai godīgai tirgus praksei un labas ticības principam. Viens no būtiskākajiem kritērijiem komercprakses vērtēšanai ir vispārāzīta godīga tirgus prakse noteiktā jomā, kas prasa uzņēmējiem veikt savas darbības profesionalitāti un godīgi no saprātīgas personas skatpunkta (*sk. Vītoliņa B. Patērētāju tiesību aizsardzības pamati. – Rīga: Zvaigzne ABC, 2015.gads, 211.lpp.*). Viens no būtiskiem kritērijiem, lai praksi atzītu par profesionālajai rūpībai atbilstošu, ir tās atbilstība normatīvajos aktos noteiktajām prasībām, tai skaitā patērētāja spējas atmaksāt kredītu izvērtēšana atbilstoši PTAL.

[10.4] PTAC norāda, ka patērētājs ir mazāk aizsargātā līgumslēdzēja puse un nav profesionālis kredītēšanas jomā, līdz ar to ne vienmēr izprot savas saistības un iespējamās sekas.

Līdztekus kredīta devēju reklāmas mudina vieglāk ietekmējamu patērētāju uz viegli un ātri iegūstamiem naudas līdzekļiem. Kā norādīts Administratīvās apgabaltiesas 2017.gada 1.jūnija spriedumā lietā Nr.A420163016 AA43-0642-17/5, “Pietiekami daudzas personas iepirkumus veic impulsīvi, proti, lēmumus var ietekmēt, lai arī personas ir spējīgas pieņemt ekonomiski pamatotus lēmumus. Nereti personas neapzinās reklāmas faktisko ietekmi vai arī apzinās to nepilnīgi”. PTAC norāda, ka nodoms aizņemties un iegūt līdzekļus kādai vēlmei vai nepieciešamībai rada atkarību aizņemties atkārtoti, tādēļ patērētājs var nepietiekoši izvērtēt vai

pārvērtēt savas iespējas. Šādā situācijā kredīta devējam jāizrāda profesionālā rūpība, atbilstoši izvērtējot patērētāja iespējas atdot aizdevumu un izsniedzot tikai tādu, ko patērētājs visticamāk spētu atmaksāt.

PTAL 8.panta piecpadsmitajā daļā ir noteikts: *“Izstrādājot patērētāju kreditēšanas pakalpojumus, piešķirot kredītus, sniedzot kredīta starpniecības pakalpojumus, dodot padomu, sniedzot papildu pakalpojumus saistībā ar kreditēšanas pakalpojumu patērētājiem vai izpildot kreditēšanas līgumā minētās saistības, kredīta devējs, kredīta starpnieks vai kredīta starpnieka pārstāvis rīkojas godīgi, taisnīgi, pārredzami un profesionāli, ņemot vērā patērētāja tiesības un intereses (...)”*, līdz ar to Sabiedrībai kā profesionālei patērētāju kreditēšanas nozarē, īstenojot komercpraksi, ir pienākums rīkoties labā ticībā un ievērot visu tai saistošo normatīvo aktu prasības, t.sk., Sabiedrības apstiprinātās iekšējās procedūras.

Atbilstoši profesionālās rūpības prasībām maksātspējas vērtēšanā būtiska ir gan kredītriska novērtēšana komersantam, gan paša patērētāja grūtību līmeņa novērtēšana atmaksāt kredītu. Maksātspējas izvērtēšanas mērķi var būt divējādi – gan lai pasargātu kredīta devēju no riska, ka aizņēmējs nespēs segt uzņemtās saistības (t.i., atmaksāt kredīta devēja aizdotos naudas līdzekļus), gan, lai pēc visu (esošo un plānoto) saistību nomaksas patērētāja rīcībā paliktu pietiekoši daudz līdzekļu visu pārējo ikdienas vajadzību segšanai bez pārmērīgām grūtībām. Pirmajā gadījumā maksātspējas izvērtēšanas mērķis ir aizsargāt kredīta devēju no iespējamām zaudējumiem, savukārt PTAC kā patērētāju tiesību uzraudzības iestādes ieskatā tieši otrais mērķis patērētāja maksātspējas izvērtēšanā ir būtiskākais.

Būtiski, lai patērētāja maksātspējas vērtēšanā par pamatu tiek ņemti patērētāja patiesie ienākumi un patiesās izmaksas, neradot pārmērīgu risku, ka patērētājam var nākties ieķīlāt vai pārdot savu īpašumu, lai atmaksātu kredītu, var nākties būtiski ierobežot savus ikdienas tēriņus pamatvajadzībām. Kopumā patērētāju kreditēšana ir būtisks un patērētājiem vajadzīgs pakalpojums, tomēr maksātspējas vērtēšanas procedūrām jābūt pietiekamām, lai pēc iespējas novērstu kredītu piešķiršanu patērētājiem, kuru situācija pēc kredīta saņemšanas visticamāk pasliktinātos. Profesionālā rūpība prasa komersantiem tāda līmeņa rūpību, lai atturētu patērētājus paņemt kredītus, ko tie nevar atmaksāt.

PTAC norāda, ka nespēja tikt galā ar neadekvāti milzīgu saistību apjomu patērētājiem var likt izšķirties par rīcību, kuras sekas var būt ļoti negatīvas, piemēram, negribēta došanās darbā uz ārzemēm¹¹, dažāda veida atkarību pieaugums, papildu aizņemšanās, stresa apjoma palielināšanās, tādējādi izraisot dažādas psiholoģiskas un citas veida saslimšanas un personīgās dzīves problēmas, pašnāvības apsvērsana, izvēlēšanās gūt neoficiālus ienākumus, dažāda veida krāpšana vai pat noziegumi u.tml. It sevišķi smagi nespēja veikt finanšu saistības var ietekmēt patērētājus ar vairākiem bērniem, ar mazāku ienākumu apjomu un vecāka gadagājuma patērētājus. Līdz ar to neatbilstoša maksātspējas izvērtēšana var radīt sociālas un ekonomiskas sekas valstī kopumā.

[11] Ievērojot visu iepriekš minēto, PTAC ieskatā Sabiedrība ir īstenojusi **profesionālai rūpībai neatbilstošu komercpraksi** saskaņā ar NKAL 4.panta otrās daļas 1.punktu un 6.pantu, nenodrošinot PTAL 8.panta 4.¹, 4.⁴ un piecpadsmitajā daļā noteiktajam atbilstošu patērētāju spējas atmaksāt kredītu izvērtēšanu - pieļaujot sistemātiskus pārkāpumus patērētāju spējas atmaksāt kredītu izvērtēšanā:

[11.1] 5 kredītlīnās no 10 (50% no pārbaudītajām lietām) piešķirot aizdevumus patērētājiem tik lielā apmērā ar atmaksas nosacījumu 2-1 maksājumā 30 dienu termiņā, ka, iestājoties to galējam atmaksas termiņam pēc 30 aizdevuma lietošanas dienām, saistību izpildes gadījumā patērētāja rīcībā paliek mazāki iztikas līdzekļi nekā Centrālās statistikas pārvaldes

---

1

aprēķinātie vidējie mājsaimniecības izdevumi uz vienu mājsaimniecības locekli, proti patērētāji tiek atstāti ar mazākiem iztikas līdzekļiem ikdienas vajadzību segšanai nekā valstī aprēķinātie;

[11.2] 1 kredītlietā piešķirot aizdevumu patērētājam tik lielā apmērā ar atmaksas nosacījumu 2-1 maksājumā 30 dienu termiņā, ka, iestājoties to galējam atmaksas termiņam pēc 30 aizdevuma lietošanas dienām, saistību izpildes gadījumā patērētāja rīcībā paliek mazāki iztikas līdzekļi nekā 2010.gada 30.marta Ministru kabineta noteikumu "Noteikumi par ģimenes vai atsevišķi dzīvojošas personas atzīšanu par trūcīgu" 2.punktā noteiktais iztikas minimuma sliekšnis (130,00 EUR), zem kura persona var tikt atzīta par trūcīgu, kas dotu tiesības pretendēt uz valsts un pašvaldības atbalstu;

[11.3] pretēji PTAC Vadlīnijās iekļautajai minimālajai prasībai – rezervei 80% apmērā no valstī noteiktās minimālās algas, Sabiedrība iekšējās kārtības procedūrās ikdienas vajadzību nodrošināšanai pēc visu saistību segšanas patērētājiem noteikusi trūcīgās personas iztikas minimuma sliekšni (130,00 EUR), līdz kuram tiek pieļauta iespēja kreditēt patērētājus.

PTAC norāda, ka attiecīgā komercprakse varēja negatīvi ietekmēt vidusmēra patērētāja ekonomisko rīcību, tā kā patērētāji varēja pieņemt tādus lēmumus par aizdevuma līguma noslēgšanu, kādu citādi patērētāji nebūtu pieņēmuši. Atbilstoša maksātspējas vērtēšana atturētu patērētājus paņemt kredītus, ko tie nevar atmaksāt, tādējādi izvairoties no daudzām iespējamām negatīvām sekām patērētājiem.

Konstatējams, ka Sabiedrības komercprakse negatīvi ietekmējusi patērētāju ekonomisko rīcību:

10 (desmit) no 10 (desmit) (100% gadījumos) pārbaudītajām kredītlietām 6 (sešus) mēnešus pēc aizdevuma izsniegšanas patērētāji par savām saistībām nav norēķinājušies;

7 (septiņās) no 10 (desmit) (70% gadījumos) pārbaudītajām kredītlietām 6 (sešus) mēnešus pēc aizdevuma izsniegšanas patērētāji veikuši pagarinājumu maksājumus aizdevumu galējās atmaksas termiņa pārceļšanai, maksājot par to Sabiedrībai komisijas maksas;

2 (divās) no 10 (desmit) (20% gadījumos) pārbaudītajām kredītlietām Sabiedrības klienti maksājumus nav veikuši vispār, saistības ir cedētas (pārdotas), 1 (vienā) saistības pakāpeniski tiek dzēstas.

Papildus PTAC norāda, ka Sabiedrības rīcībā, kreditējot patērētājus par lielākām summām nekā tas ir noteikts PTAC Vadlīnijās, ir vērojamas arī tirgus konkurences kropļošanas pazīmes. PTAC paskaidro, ja visa patērētāju kreditēšanas nozare (gan banku, gan licencēto patērētāju kreditētāju nozare) darbojās pēc vienotiem vispār pieņemtiem uzraudzības iestāžu noteiktiem kritērijiem, savukārt Sabiedrība kā vienīgais tirgus dalībnieks, piešķir aizdevumu summas, kas pārsniedz Vadlīnijās noteiktos ierobežojumus attiecībā uz saistību/ienākumu attiecību un minimālajiem patērētāju rīcībā atstājamajiem iztikas līdzekļiem. Tāpat arī Sabiedrība tās jaunajiem klientiem un/vai esošajiem klientiem akciju ietvaros piedāvā bezmaksas īstermiņa aizdevumus, kuri pēc to izsniegšanas saskaņā ar pastāvošo normatīvo aktu regulējumu nekavējoši ir jāreģistrē kredītinformācijas biroju datu bāzēs, tad, iestājoties saistību atmaksas brīdim un patērētājiem nespējot tās atmaksāt, ir radīta situācija, ka patērētājiem liegta iespēja saistības pārkreditēt arī pie cita kredīta devēja, jo Sabiedrībai atmaksājamās summas lielums pārsniedz uzraudzības iestāžu noteiktos kritērijus jaunā aizdevuma saņemšanai saistību refinansēšanai, kurus cits kredīta devējs neuzdrošinās pārkāpt, darbojoties atbilstoši normatīvajiem aktiem.

PTAC ieskatā šāda Sabiedrības rīcība ir brīvas konkurences tirgus ierobežojoša jeb kropļojoša.

[12] NKAL 15.panta astotā daļa nosaka: „ja Uzraudzības iestāde atzīst komercpraksi par negodīgu, tā ir tiesīga pieņemt vienu vai vairākus lēmumus, ar kuriem: 1) nosaka komercprakses īstenotājam pienākumu atbilstošā veidā sniegt papildu informāciju, kas nepieciešama, lai nodrošinātu komercprakses atbilstību šā likuma prasībām; 2) nosaka komercprakses īstenotājam pienākumu nekavējoties izbeigt negodīgu komercpraksi; 3) aizliedz

negodīgu komercpraksi, ja tā vēl nav uzsākta, bet ir paredzama; 4) nosaka komercprakses īstenošanai pienākumu publicēt attiecīgajai komercpraksi atbilstošā saziņas līdzeklī paziņojumu, kurā norādīta labotā informācija, atsaucot negodīgo komercpraksi; 5) uzliedz naudas sodu šā likuma 15.2 pantā noteiktajā kārtībā; 6) nosaka par labas prakses kodeksu atbildīgajai personai pienākumu izdarīt labojumus kodeksā, lai novērstu negodīgu komercpraksi”

[13] Sabiedrības rīcība ir klasificējama kā “*smags pārkāpums*”, kura būtību raksturo:

[13.1] **būtiska ietekme uz sabiedrības/patērētāju kolektīvajām interesēm** (Sabiedrība ir tirgus līderis patērētāju (nebanku) īstermiņa (laikā līdz 30 dienām) kreditēšanā²);

[13.2] īstenoja negodīga komercprakse, **kas skar/var skart plašu patērētāju loku:**

[13.2.1] Sabiedrība 2019.gadā kopumā ar patērētājiem noslēgusi [...] jaunus Distances darījumus un Sabiedrības tirgus daļa licencēto patērētāju (nebanku) kredītu devēju no jauna noslēgto Distances darījumu skaitā 2019.gadā ir [...] %;

[13.2.2] Sabiedrība 2019.gadā kopumā patērētājiem Distances kredītos izsniegusi [...] milj. EUR un Sabiedrības tirgus daļa licencēto patērētāju (nebanku) kredītu devēju no jauna noslēgto Distances darījumu apjomā 2019.gadā ir [...] %;

[13.2.3] Sabiedrības Distances kredītu portfeļa atlikums uz 2019.gada 31.decembri bija [...] milj. EUR un Sabiedrības tirgus daļa licencēto patērētāju (nebanku) kredītu devēju izsniegtā Distances kredītportfeļa atlikumā uz 2019.gada 31.decembri bija [...] %;

[13.2.4] Sabiedrība 2020.gadā kopumā ar patērētājiem noslēgusi [...] jaunus Distances darījumus un Sabiedrības tirgus daļa licencēto patērētāju (nebanku) kredītu devēju no jauna noslēgto Distances darījumu skaitā 2020.gadā ir [...] %;

[13.2.5] Sabiedrība 2020.gadā kopumā patērētāju Distances kredītos izsniegusi [...] milj. EUR un Sabiedrības tirgus daļa licencēto patērētāju (nebanku) kredītu devēju no jauna noslēgto Distances darījumu apjomā 2020.gadā ir [...] %;

[13.2.6] Sabiedrības Distances kredītu portfeļa atlikums uz 2020.gada 31.decembri bija [...] milj. EUR un Sabiedrības tirgus daļa licencēto patērētāju (nebanku) kredītu devēju izsniegtā Distances kredītportfeļa atlikumā uz 2020.gada 31.decembri bija [...] %.

[13.3] **pārkāpuma būtība**, proti, Sabiedrība ir izsniegusi patērētājiem kredītus, neizvērtējot vai nepienācīgi izvērtējot to maksāspēju:

[13.3.1] saskaņā ar Sabiedrības sniegto 2019.gada 2.pusgada pārskatu par darbības rezultātiem Sabiedrības portfelī uz 2019.gada 31.decembri kavēts ir [...] % no izsniegto kredītu apjoma;

[13.3.2] vienlaikus saskaņā ar Sabiedrības sniegto 2019.gada 2.pusgada pārskatu par darbības rezultātiem [...] % no portfelī uz 2019.gada 31.decembri esošajiem kredītiem ir pagarināti, t.sk. [...] % pagarināti 3 un vairāk reizes;

² 2019.gadā SIA Extra Credit izsniedza [...] % no visiem bez maksas/procentiem nebanku kreditēšanas sektorā izsniegtajiem Distances kredītiem un [...] % no visiem kredītiem ar atmaksas nosacījumu 1 maksājumā un termiņā līdz 30 dienām.

2020.gada SIA Extra Credit izsniedza [...] % no visiem bez maksas/procentiem nebanku kreditēšanas sektorā izsniegtajiem Distances kredītiem un [...] % no visiem kredītiem ar atmaksas nosacījumu 1 maksājumā un termiņā līdz 30 dienām.

[13.3.3] saskaņā ar Sabiedrības sniegto 2020.gada 2.pusgada pārskatu par darbības rezultātiem Sabiedrības portfelī uz 2020.gada 31.decembri kavēts ir [...] % no izsniegto kredītu apjoma;

[13.3.4] vienlaikus saskaņā ar Sabiedrības sniegto 2020.gada 2.pusgada pārskatu par darbības rezultātiem [...] % no portfelī uz 2020.gada 31.decembri esošajiem kredītiem ir pagarināti, t.sk. [...] % pagarināti 3 un vairāk reizes;

[13.3.5] no PTAC pārbaudei pakļautajam 10 kredītlietām visos 10 (desmit) (100% gadījumos) 6 mēnešus pēc kredītu izsniegšanas tie nav atmaksāti, t.sk. 2 (divos) (20% gadījumos) maksājumi nav veikti un kredīti ir cedēti (pārdoti);

[13.3.6] saskaņā ar Sabiedrības sniegtajiem 2019.gada 2.pusgada, 2020.gada 1.pusgada, 2020.gada 2.pusgada un 2021.gada 1.pusgada pārskatiem par darbības rezultātiem Sabiedrība minētajos pusgados no sava kredītportfeļa ir cedējusi (pārdevusi) kredītus attiecīgajos periodos par sekojošām summām [...] EUR, [...] EUR, [...] EUR un [...] EUR, kas pirmšķietami liecina par atbrīvošanos no ienākumus nenesošiem (kavētiem) kredītiem;

[13.3.7] iespējamais Sabiedrības darījumu skaita īpatsvars, kuros pirms lēmuma pieņemšanas par aizdevumu izsniegšanu pārvērtēta patērētāju spēja atmaksāt kredītu un izsniegtas lielākas summas nekā tie spēj atmaksāt 2-1 maksājumā 30 dienu termiņā, gan 2019.gadā, gan 2020.gadā varētu būt aptuveni [...] % no visiem darījumiem, vadoties no aprēķina, ka [...] % no Sabiedrības izsniegtās kopsummas apmēra nākamajā pārskata periodā tiek cedēti (pārdoti), savukārt [...] % no kredītportfelī uz 2019.gada 31.decembri un [...] % no kredītportfelī uz 2020.gada 31.decembri esošajiem kredītiem pagarināti 3 un vairāk reizes, proti, pirmajā gadījumā maksājumi netiek veikti un Sabiedrība atbrīvojas šādiem kredītiem, otrajā gadījumā, patērētāji, nespējot laikā nomaksāt kredīta summas, kas atstāj viņus bez vai ar minimāliem iztikas līdzekļiem, izvēlas kredītus pagarināt.

[14] PTAC norāda, ka, ievērojot labas pārvaldības principu un samērīguma principu, apstākli, ka Sabiedrība ir formāli izpildījusi PTAL izvirzītās prasības, iegūstot informāciju par potenciālo aizņēmēju ienākumiem un saistībām, izmanto abu valstī reģistrēto kredītinformācijas biroju datu bāzes savu klientu saistību noskaidrošanai, ir ieviesusi Zviedrijā reģistrētā tehnoloģiju uzņēmuma Instantor AB tehnisko rīku patērētāju banku kontu izdrukas iegūšanai, lai gūtu datus, kas raksturo patērētāju ikmēneša izdevumus, apņemas ņemt vērā abu kredītinformācijas biroju datu bāzēs redzamos ierakstus par paterētāju saistībām pie citiem kredītu devējiem, izvērtējumā izvēloties lielākās no redzamajām saistībām, apņemas īstenot individuālizētu pieeju patērētājiem, kam nepieciešama aizdevuma restrukturizācija – proti – objektīvu un pamatotu apstākļu gadījumā patērētājiem piedāvāt aizdevumu atmaksas grafikus un nepiemērot procentus un līgumsodu (jāatmaksā tikai aizdevuma pamatsumma), kā arī lietas izskatīšanas laikā ir mainīts normatīvo aktu regulējums attiecībā uz patērētāju spējas atmaksāt kredītu izvērtēšanu un spēkā stājušās jaunas – 2021.gada 13.aprīļa Vadlīnijas “Patērētāju spējas atmaksāt kredītu novērtēšanai kredītu devējiem, kas sniedz kreditēšanas pakalpojumus patērētājiem”, - iepriekš minētais ir ņemams vērā, PTAC lēmuma pieņemšanā.

Ņemot vērā minēto, PTAC nolēmij:

pamatojoties uz NKAL 1.panta pirmo daļu, 2.pantu, 4.panta pirmo daļu, otrās daļas 1.punktu, 6.pantu, 7.panta pirmo daļu, otrās daļas 1.punktu, 14.panta pirmo daļu, 15.panta pirmās daļas 1. punktu, 15.panta astotās daļas 2.punktu, PTAL 8.panta 4.¹, 4.², 4.⁴ un piecpadsmito daļu, APL 4.pantu, 51.pantu, 55.panta 2.punktu, 65.panta ceturto daļu, 66.pantu un 67.pantu:

SIA “Extra Credit”

juridiskā adrese: Skanstes iela 52, Rīga, LV-1013

reģistrācijas numurs: 40103548796

- uzlikt tiesisko pienākumu izbeigt lēmumā konstatēto negodīgu komercpraksi:
  - pārtraukt PTAL 8.panta (4.¹), (4.²), (4.⁴) un piecpadsmitajai daļai neatbilstošas maksāspējas vērtēšanu, pieļaujot situācijas, kad patērētājiem tiek piedāvāti kredītu produkti ar atmaksu 1 maksājumā un/vai grafikā, kad pēc visu ikmēneša kredītu maksājumu izpildes patērētāju rīcībā nepaliek pietiekams līdzekļu daudzums ikdienas vajadzību segšanas nodrošināšanai.
- noteikt pienākumu nodrošināt Sabiedrības īstenotās komercprakses atbilstību PTAL 8.panta (4.¹), (4.²), (4.⁴) un piecpadsmitajai daļai, Sabiedrībai patērētāju maksāspējas izvērtēšanas procesā nosakot patērētāju ikmēneša summas un/vai grafika maksājuma lielumu, vadoties no PTAC PTAL 8.panta (4.¹), (4.²), (4.⁴) un piecpadsmitās daļu interpretācijas, kas detalizēti izklāstīta 2021.gada 13.aprīļa Vadlīnijās “Patērētāju spējas atmaksāt kredītu novērtēšanai kredītu devējiem, kas sniedz kreditēšanas pakalpojumus patērētājiem” ietvertajiem pamatprincipiem, kas paredz:
  - DSTI tabulas “Ieteicamais maksimāli pieļaujamā kredīta maksājumu apmēra aprēķins patērētājam” pielietojumu;
  - vai alternatīvo risinājumu - pārliecināties par patērētāja maksāspēju ārpus Vadlīniju DSTI tabulā noteiktajiem limitiem (t.sk. izmantojot citu vērtēšanas metodoloģiju) atļauts, izvērtējot patērētāja individuālos regulāro izdevumu paradumus un apmērus (piemēram, vērtējot bankas konta izdruku), tai skaitā, noskaidrojot apgādājamo skaitu, iespējamās ires maksājumus, kā arī izmantojot Centrālās statistikas pārvaldes publicētos datus par vidējiem patēriņa izdevumu apmēriem attiecīgajā izmaksu kategorijā [MBG090. Patēriņa izdevumu sastāvs un struktūra pēc galvenā pelnītāja vecuma un dzimuma vidēji uz vienu mājsaimniecības locekli mēnesī \(euro, %\). PxWeb \(csb.gov.lv\).](#)
- noteikt pienākumu Sabiedrībai tās patērētāju maksāspējas izvērtēšanas procesā izmaiņas veikt ne vēlāk kā 30 dienu laikā no PTAC lēmuma pieņemšanas brīža, iesniedzot PTAC rakstveida pierādījumus par lēmuma izpildi.

Saskaņā ar NKAL 19.panta pirmo daļu, Administratīvā procesa likuma 70.panta pirmo un otro daļu, 79.panta pirmo daļu šis lēmums ir spēkā ar dienu, kad tas kļūst zināms Sabiedrībai, un Sabiedrība to var pārsūdzēt Administratīvajā rajona tiesā viena mēneša laikā no dienas, kad lēmums stāties spēkā Administratīvā procesa likuma noteiktajā kārtībā.

Tiesiskā pienākuma neizpildes gadījumā PTAC, pamatojoties uz 2011.gada 29.marta Ministru kabineta noteikumu Nr.245 “Noteikumi par speciālo atļauju (licenci) patērētāju kreditēšanas pakalpojumu sniegšanai” 37.punktu un 38.3.apakšpunktu, ir tiesīgs lemt par Sabiedrībai izsniegtās speciālās atļaujas (licences) Nr. NK-2016-044 darbības apturēšanu.

Šis dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu.

Direktore

Baiba Vītoliņa

(..)

IZRAKSTS PAREIZS